

- **Individuální podpora.** Individuální podporu, např. ve formě koučování, by ředitelé přivítali, avšak opět pouze jako dobrovolnou volbu ve chvíli, pokud by potřebovali pomoc při řešení nějaké situace. Podobný, spíše rezervovaný, postoj zauímají i k mentoringu, který by doporučovali spíše pro začínající ředitele. Obecně považují za vhodné rozlišovat mezi vzdělávacími kurzy pro začínající ředitele a zkušené ředitele.

Takže to, po čem, já tady ani nechci říkat voláme, ale myslím si, že by to vůbec nebylo špatný, kdyby existovali nějaký takovýhle lídři, nebo ty, co mají co nabídnout a mohlo se k nim dojet a čas od času se sešli právě proto, abychom se dostali k materiálům, ke zkušenostem, který by nám umožnily získat větší jistotu.

Jednou jsme měli takový projekt, byl tam i výjezd třídní, bylo to takové komplexní pro tu školu a to teda pomohlo, v rámci toho jsme měli zaplacený i nějaký mentory, supervizi a tehdy, je to pár let, to jsme byli i v takovém velkém vedení školy, takže my jsme si taky vzali supervizi na vše a pomohlo to.

- **Sdílení mezi řediteli.** Za nejvíce užitečné považují ředitelé možnost sdílet pracovní témata se svými kolegy. V situaci, kdy jim chybí metodická podpora k mnohým úkolům a požadavkům, vyměňují si zkušenosti a podporují se navzájem. Za inspirující považují také návštěvy ve školách vedených svými kolegy.

No a myslím si, že jsem se naučil nejvíc tam, kde jsme si mohli o těch věcech popovídat, kde každé řekl svoje zkušenosti. ...Prostě takový skutečně oddychový posezení, jo, kde by se to rozebralo a myslím si, že trochu relax, že ti ředitelé by to asi taky přivítali.

Podpora nastavením vnějších podmínek

- **Stabilita a klid na práci.** Již v úvodu této části textu jsme zmínili, že se napříč všemi diskusemi ozývaly silné hlasy po větší stabilitě v oblasti školské politiky a méně náhlých změnách. Ředitelé jednohlasně sdělují, že stále změny a z nich plynoucí požadavky jim velmi komplikují práci, časově je vytěžují a odvádějí jejich pozornost od toho, čemu by se chtěli věnovat nejvíce: pedagogickému procesu – kurikulu, vizi, žákům a učitelům.
- **Flexibilní a odpovědné poradenství.** Někteří ředitelé tvrdí, že k řadě úkolů přistupují intuitivně, amatérsky a s notnou dávkou kutilství, protože jim chybí jasné instrukce či nějaké šablony, jak některé úkoly plnit, resp. jak má vypadat požadovaný výsledek (např. jak mají být formulovány některé odstavce ve školním řádu, vztahy s lékaři, co vše mohou rodiče platit apod.). Pokud se nedopátrají jasných instrukcí (co je dobře a co ne), udělají věci po svém, ale s rizikem případného postihu. Velmi by proto ocenili, kdyby existovala podpora na telefonu či e-mailu, tedy informovaný odborník znalý správných postupů, který by flexibilně odpovídal na dotazy při nejasnostech a dokázal za své rady nést odpovědnost.

Jednak proto, že i ta legislativa se hodně mění, a jednak proto, že já osobně mám hodně pocit, že se na nás přesouvají věci, které dřív ředitel neřešil, a to je právě třeba konkrétně technická správa budov, bere nám to hodně času, jsme neustále jednou nohou v kriminále, protože já ráda dělám věci, o kterých vím, že je umím, a tady vím, že je neumím a že neustále ty informace sháním od kolegů, od úředníků, od já nevím koho ... a pořád nemáme tu jistotu, že to děláme správně.

Abych měla někde i podporu, kde se můžu obrátit, jo, protože ti rodiče, co si budeme povídat, tak okamžitě, jo, právníky, takže já už mám zřízenou právníckou firmu, kterou si platím, jo, protože opravdu ti rodiče se ohání jenom právníkama, jo, nebo i právníkem České školní inspekce. Potřebujeme bezpečí pro svou práci.

- **Odborníci na obcích a na krajích.** Na předchozí požadavek navazuje i přání ředitelů mít na odborech školství odborníky, kteří jim mohou poskytnout odborné vedení. To považují za důležitější a užitečnější než placené kurzy, které jdou mimo konkrétní potřeby ředitelů. Obce (zejména ty menší) nemají na svých úradech odborníky; ředitelům se zdá, že přibývá nejasných požadavků a ubývá podpory. To však neplatí všeobecně pro všechny obce – někteří ředitelé naopak dokázali ocenit odbornost a ochotu některých úředníků.